

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІМЕНІ Г.Ф. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

**Збірник наукових праць
студентства й наукової молоді**

(за матеріалами X Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентства й наукової молоді,
Харків, 29 квітня 2020 року)

УДК: 881 + 883 + 882 + 882 + 808
Ф 56

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 4 від 15.06.2020 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голобородько Костянтин Юрійович – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Олексенко Олена Андріївна – кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови

Маленко Олена Олегівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики

Мельників Ростислав Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

Лебеденко Юлія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Сергієнко Катерина – голова студентського наукового товариства українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Філологія ХХІ століття [Електронне видання] : Збірник наукових праць студентства й наукової молоді, Харків, 29 квітня 2020 р. / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди ; [редкол.: К. Ю. Голобородько (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2020. – 116 с.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2020
©Автори публікацій, 2020

<i>Дрожжина Катерина Василівна</i> <i>Тема війни у творі Сергія Жадана «Інтернат».....</i>	<i>103</i>
<i>Зайцева Олена Юріївна</i> <i>Новела «На острові» Михайла Коцюбинського крізь призму техніки потoku свідомості.....</i>	<i>105</i>
<i>Нагорна Ольга Михайлівна</i> <i>«Блакитна троянда» Лесі Українки як модерна драма.....</i>	<i>106</i>
<i>Солодка Лілія Олексіївна</i> <i>Мотив свободи у реценції Сквороди та Гете.....</i>	<i>107</i>
<i>Черногуз Юлія Костянтинівна</i> <i>Історичні мотиви в ліриці Ліни Костенко.....</i>	<i>113</i>

Увесь «сюжет» відбувається в голові ліричного героя. Тут головний персонаж Я-свідомість. Вибух різноамплітудних почуттів героя виливається в словесний усвідомлений потік мовлення. М. Коцюбинський дає розгорнуту – складну і багатоявищну – картину потоку свідомості.

Отже, новела «На острові» М. Коцюбинського структурована технікою потоку свідомості, а також насичена зоровими й слуховими образами, що характерно для авторської манери письменника.

Література:

1. Колобаєва Л. Концепция личности в русской литературе рубежа XIX–XX вв. Москва, 1990. 336 с. 2. Кухаренко В. Практикум з стилістики англійської мови. Вінниця, 2003. 160 с. 3. Коцюбинський М. На острові. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/kotsiubynskyy-mykhaylo-mykhaylovych-na-ostrovi2565%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/kotsiubynskyy-mykhaylo-mykhaylovych-na-ostrovi2565%20(1).pdf).

Нагорна Ольга Михайлівна

Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Наук.кер.:к. філол.н., доц О.С. Лук'янова

«БЛАКИТНА ТРОЯНДА» ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЯК МОДЕРНА ДРАМА

Вивчаючи творчість Л.Українки, можна сказати, що велику увагу письменниця приділяла саме драмі. «Блакитна троянда» – це один з найперших творів поетеси кінця XIX початку XX століття. Згодом письменниця створить драматичні поеми та соціально-філософські драми: «В катакомбах», «Одержима», «Кассандра» тощо.

П'єса «Блакитна троянда» написана прозою в 1896 році. У центрі твору письменниця ставить сучасну жінку – «панну» Любов Гоцинську. В інтер'єр помешкання письменниця додає «щось moderne». Самі герої п'єси ведуть розмову в «стилі модерну». Вони говорять про символістів, нові школи в малярстві. Їхня увага прикута до проблеми власного «я», «пізнання самого себе». Читаючи драму Л.Українки «Блакитна троянда», не можна не помітити, що безліч деталей взяті ніби з життя самої поетеси.

У творі письменниця порушує низку питань. Вона дає відповідь на запитання: «для чого має жити людина?», порушує питання жіночого героїзму та гуманності, роль та місце жінки в літературі, культурі, суспільних взаєминах. У її творі герої міркують про «ненормальну любов» і «нормальне щастя». Світ, який показаний у п'єсі «Блакитна троянда», складається з інтелігентних дворян. Вони добре освічені, милі, приємні люди. Всі вони матеріально забезпечені та можуть не думати про завтрашній день.

Попри все це паничі не можуть знайти собі місця в житті. Їх знання мов, зацікавленість літературою і театром не приносять користі ані їм самим, ані іншим людям.

Сучасники, після декількох невдалих постанов «Блакитної троянди», не сприйняли її. Вони говорили, що драматургія Л.Українки є несценічною, що ці твори є тільки для читання. Про це говорилося у тодішніх виданнях «Киевское слово», «Жизнь и искусство». Та багато відомих людей підтримували письменницю, вбачаючи у цій п'єсі автобіографічність та особисту життєву драму. Зокрема П. Рулін, який досліджував історію українського театру та українську драму писав: «...Вражають всі ці їхні присуди своїм гострим, майже злорадісним тоном; начебто втішала рецензентів та невдача, якої зазнала українська драма, виходячи поза відмежованої їй теми» [8: 14].

Попри все те, що п'єса «Блакитна троянда» зазнала нищівної критики, вона захоплює своєю можливістю порушувати суспільно-політичні та морально-етичні проблеми між молодим поколінням та людьми старшого віку. На той час дослідження драматургії Лесі Українки було неповним. У своїх творах письменниця піднімала життєво-важливі питання нового часу. Вона давала змогу людям подумати над сенсом життя, їх місця і ролі у суспільстві. З часом критики почали ставитися прихильніше до п'єси. У своїй монографії В. Агеєва писала: «Так, «Блакитна троянда» – одна із слабших речей у доробку Лесі Українки. Але щодо тодішнього українського театру, то вона могла б збагатити його не з меншими, очевидно, підставами, ніж багато п'єс Карпенка-Карого й Кропивницького» [1: 111]. Отже однозначні заперечення щодо мистецької вартості п'єси є недоречними. З часом критики і науковці приділяють п'єсі більше уваги і намагаються робити детальніший аналіз твору.

У своїй драмі Леся Українка зуміла показати оригінальну версію життя української модерної жінки на межі XIX і XX століть. Ідеальне кохання, втілене в образі «блакитної троянди», розкриває смисл високого, небуденного почуття.

Література

1. Рулін П. Перша драма Лесі Українки // Українка Леся. Твори: У 12т. Нью-Йорк, 1954. Т.5. С.7-28. 2. Агеєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації : монографія / Віра Агеєва. – К. : Либідь, 1999. С. 111.

УДК 821.161.2.091Сковорода+821.112.091Гете

*Солодка Лілія Олексіївна
Полтава, ПНПУ імені В.Г. Короленка
Наук. кер.: ст.викл. О.І. Ніконенко*

МОТИВ СВОБОДИ У РЕЦЕПЦІЇ СКОВОРОДИ ТА ГЕТЕ

Філософія – один з важливих чинників осягнення світу. Любомудри вкладають у свої письменна неоціненну гаму вчень і передають свої праці у